

Tillsynsplan 2021 med behovsutredning 2020-2022

Myndighetsutövning Miljöbalken mm

Bygg- och miljönämnden 2020-12-09, § 210

1. Innehållsförteckning

1. Innehållsförteckning.....	2
2. Inledning.....	3
3. Personal	3
4. Avgiftsfinansiering	3
5. Behovsutredning 2020-2022.....	4
5.1. Miljöbalken, med flera.....	4
5.2. Olika kategorier av tillsyn	5
5.2.1. Styrd tillsyn - Beräkning av resursbehov.....	6
5.2.2. Behovsprioriterad tillsyn – Beräkning av resursbehov	6
5.2.2.1 Företnade områden.....	6
5.2.3. Händelsestyrd tillsyn – Beräkning av resursbehov.....	7
5.2.4. Skattefinansierad tillsyn – Beräkning av resursbehov.....	7
5.2.5. Egen och gemensam tid samt Tillsynsrelaterat arbete – Beräkning av resursbehov	7
6. Tillsynsplan 2020.....	9
6.1. Prioriteringar.....	9
6.2. Miljöskydd Lantbruk	10
6.2.1 Projekt/Processer under 2021.....	10
6.3. Miljöskydd - Verksamheter, Avfall, Kemikalier och Avlopp	10
6.3.1. Tillsyn på verksamheter som behandlar, samlar in eller transporterar avfall.....	13
6.3.2. Projekt/Processer under 2020.....	13
6.4. Hälsoskydd.....	13
6.4.1. Projekt under 2020	15
7. Miljömål i tillsynen.....	16
8. Åtgärder för att uppfylla miljö kvalitetsnormerna (MKN) enligt vattendirektivet	17
9. Nedprioriteringar och Tillsynsskuld 2021	18
10. Uppföljning och Utvärdering av tillsynen	19

2. Inledning

Enligt miljötillsynsförordningen (SFS 2011:13) ska det hos den operativa tillsynsmyndigheten finnas en utredning om tillsynsbehovet för myndighetens hela ansvarsområde enligt miljöbalken. Utredningen ska avse en treårsperiod och den ska ses över vid behov, dock minst en gång per år. Ett register ska föras över de verksamheter som behöver återkommande tillsyn. Baserat på utredningen och registret ska myndigheten inför varje verksamhetsår göra en samlad tillsynsplan.

Tillsynsplanen behandlar den tillsyn och kontroll som bygg- och miljönämnden har ansvar för enligt lagstiftning och enligt kommunens reglemente. Bygg- och miljönämnden ska besluta om behovsutredning och tillsynsplan. Föreliggande utredning omfattar tillsyn över miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, men även försäljning av vissa receptfria läkemedel, sprängämnesprekursorer, e-cigarett, folköl, tobak och strålskydd.

3. Personal

Bygg & Miljö är en ren myndighetsavdelning med 9 handläggare, två administratörer och en stf chef och en chef. Totalt är det 13,75 tjänster. Inom miljö- och hälsoskyddsområdet finns 7,5 tjänster (dock arbetar några tjänstepersoner deltid och antalet budgeterade tjänster är 7,4) och inom byggområdet 5,25 tjänster.

Årsarbetstid för en heltidstjänst är 2 000 timmar enligt Sveriges Kommuner och Landsting. När schablon för semester, sjukdom och helgdagar är borträknat är den faktiska tiden 1 650 timmar. Tiden för planerad tillsyn för en heltidshandläggare beräknas till 525 timmar per år. Händelsestyrd tillsyn beräknas till 275 timmar i genomsnitt och skattefinansierad tillsyn till 175 timmar.

4. Avgiftsfinansiering

Tillsyn och kontroll ska vara avgiftsfinansierad i så hög utsträckning som möjligt. Hörby tar ut avgifter genom en timtaxa som idag är 1 025 kr per timme. Verksamheter som fått tillsyn betalar i efterhand för den tid tillsynen har tagit. Många typer av verksamheter har en fast tillsynsavgift enligt taxan och resterande betalar en timavgift efter hur lång tid tillsynen tagit.

I tillsynsavgiften ingår förberedelsearbete, inläsning, bokning av besök, körtid, själva besöket, eventuella utredningar (t ex kontroll med centrala myndigheter, interna diskussioner, kontroll mot lagstiftning och prejudicerande domar), rapport- och beslutsskrivning, debitering, diarieföring och arkivering. Tillsynsintervallet inom miljöbalkstillsynen baseras till stor del på handläggarens erfarenheter om verksamheten. Mycket brister innebär tillsyn med kortare intervaller vilket innebär att de verksamheterna får betala mer tillsynsavgift än de verksamheter som har mindre brister och därmed längre tillsynsintervall.

Intäktfinansieringen för bygg- och miljönämndens verksamhet var 2019 42 %.

Avgiftsfinansierad tillsyn är t ex verksamhetstillsyn, befogade klagomål, anmälan och ansökan om t ex avlopp, renhållning, värmepump samt slamspridning. Handläggarna har totalt fakturerat 1 710 tkr för 2019.

Tillsyn som täcks av kommunbidrag är t ex rådgivning, granskning av planer, remisser, förebyggande information, uppdatering av hemsida och obefogade klagomål.

5. Behovsutredning 2020-2022

5.1. Miljöbalken, med flera

Tillsynen ska säkerställa syftet med miljöbalken och dess följdlagstiftning. Tillsynsmyndigheten ska därför på eget initiativ eller efter anmälan i nödvändig utsträckning kontrollera att lagstiftningen (inklusive villkor meddelade i tillstånd) följs. Myndigheten ska också vidta åtgärder för att åstadkomma rättelse men även genom rådgivning, information och liknande skapa förutsättningar för att balkens ändamål tillgodoses.

Ansvarsområdet är mycket brett och omfattar bland annat tillsyn beträffande skydd av områden, miljöfarlig verksamhet, hälsoskydd, verksamheter som orsakar miljöskador/efterbehandling av förorenade områden, skötsel av jordbruksmark, kemiska produkter och biotekniska organismer samt avfall och producentansvar.

I kommunen finns ca 70 C-verksamheter (anmälningspliktiga) och ca 680 U-verksamheter (miljöfarliga verksamheter som inte är anmälningspliktiga). C-verksamheterna har ett lagstadgat krav på en framtagna egenkontroll enligt förordningen om verksamhetsutövers egenkontroll. En stor del av tillsynen på dessa företag och lantbruk innebär att kontrollera egenkontroll, så kallad systemtillsyn.

Inom de så kallade U-verksamheterna ingår verkstäder, åkerier, mekaniska verkstäder, tandläkare, lantbruk (inklusive hästgårdar och lantbruk med endast växtodling) med flera verksamheter. På både C- och U-verksamheter kontrolleras bland annat lagring och användning av kemikalier, hantering av avfall inklusive farligt avfall, avloppssystem med slam- och oljeavskiljare mm. Tillsynen kan även inriktas med ett fokus inom ett speciellt område.

Tillsynen på lantbruk är inriktad på lagring av gödsel och hantering av växtskyddsmedel, kontroll av besprutningsjournaler samt övrig hantering av kemikalier och avfall. Även lagring och användning av gödselmedel mm kontrolleras vid tillsynen. Hästgårdarnas tillsyn syftar främst till att gårdarna ska ha en godkänd hantering av stallgödsel.

Idag finns det 8 st vindkraftverk i kommunen. Tillsynen på dessa omfattar kontroll av att verksamheterna följer de villkor/försiktighetsmått som givits i samband med etableringen, egenkontroll, samt hanteringen av farligt avfall och kemikalier mm som används vid service.

Det finns ca 3 200 små avlopp i kommunen. Enligt vattenmyndighetens åtgärdsprogram behöver kommunen ställa krav på hög skyddsnivå för enskilda avlopp som bidrar till att en vattenförekomst inte uppnår, eller riskerar att inte uppnå, god ekologisk status eller god kemisk status. De små avlopp som inte har trekammarbrunn med efterföljande rening som t ex infiltration eller markbädd, har mer eller mindre direkt utsläpp till någon form av recipient. Det kan vara åkerdränering, öppet dike, vägdike eller liknande. Diken och dräneringar hamnar till slut i vattendragen, där de kan bidra till att vattendraget inte uppnår kvalitetsmålet god ekologisk status. Bygg & Miljö har under många år arbetat mycket med små avlopp i tillsynen, främst med de riktiga dåliga avloppen, som inte uppfyller reningskraven. Under 2017 antogs en VA-plan för Hörby kommun.

Hälsoskydd omfattar bland annat hotell och pensionat, hygienlokaler (tatuering, massage, fotvård mm), skolor, förskolor, bad, vårdlokaler samt hyresbostäder. Inom bygg- och miljönämndens tillsynsområde finns även handel med receptfria läkemedel samt försäljning av folköl, tobak och e-cigarettor.

Tillsynen på hygienlokaler innefattar bland annat att kontrollera rutiner för städning och rengöring, förvaring av städkemikalier, kontroll av märkning på produkter till försäljning. I kommunen finns ca 18 st anmälningspliktiga hygienlokaler (akupunktur, tatuering, fotvård mm) och ca 40 st icke anmälningspliktiga (frisör, massage, hudvård mm).

Förskolor och skolor är också anmälningspliktiga verksamheter. I kommunen finns 27 st, de flesta är kommunala. Tillsynen utförs för att säkerställa att barn och elever inte utsätts för hälsorisker under sin vistelse på förskolan eller skolan. Det innebär att verksamheterna ska ha rutiner för att kontrollera ventilation, radon, fukt förekomst samt rutiner för städning och underhåll.

Bassängbad tillhör också anmälningspliktiga verksamheter. Rutiner för provtagning och rengöring är en viktig del i tillsynen. Förvaring av kemikalier och städning är också delar som ingår i tillsynen på bassängbad.

I tillsynen på verksamheter som säljer tobak, folköl och receptfria läkemedel ingår bland annat att kontrollera marknadsföring samt hur kraven på åldersgräns vid inköp uppfylls.

5.2. Olika kategorier av tillsyn

Behovsutredningens fyra kategorier; Styrd tillsyn, Behovsprioriterad tillsyn, Händelsestyrd tillsyn och Skattefinansierad tillsyn ska efter prioritering föras över till tillsynsplanen där resursbehovet bestäms. I figur 1 illustreras basbehovet under den svarta linjen, dvs hur mycket resurser som behövs för att utföra styrd tillsyn och händelsestyrd tillsyn. Resurserna ska fördelas under tillsynsplanens treårsperiod. För de övre delarna, behovsprioriterad och skattefinansierad tillsyn, sker en prioritering under treårsperioden.

Figur 1. Schematisk bild av resursfördelning i en behovsutredning. Från SKL:s skrift "Kommunala behovsutredningar".

Nuvarande behovsutredning sträcker sig mellan åren 2020-2022.

5.2.1. Styrd tillsyn - Beräkning av resursbehov

Här finns verksamheter med störst behov och krav, det vill säga tillstånds- och anmälningsskyddiga verksamheter. Enligt SKL (Sveriges kommuner och landsting) ska tillsynsbehovet täckas i tillsynsplanen i form av årliga tillsynsaktiviteter. Det kan, förutom tillsynsbesök, vara granskning av årsrapporter eller annan tillsyn där skriftliga uppgifter begärs in. I tabell 1 anges bedömt behov inom området styrd tillsyn. År 2022 är preliminära siffror som justeras inför nästa tillsynsplan. Siffrorna skiljer sig en del mellan de olika åren beroende på att olika branscher behöva prioriteras för tillsyn vissa år.

Tabell 1. Bedömt behov för 2020-2022 gällande Styrd tillsyn, anges i timmar.

Arbetsområde	Bedömt behov 2020	Bedömt behov 2021	Bedömt behov 2022
Miljöskydd	446	454	324
Hälsoskydd	132	240	164
Summa	727	694	476

5.2.2. Behovsprioriterad tillsyn – Beräkning av resursbehov

Kategorin omfattar verksamheter som inte är anmälningsskyddiga, men kan även omfatta statliga tillsynsprojekt, inventeringar mm. Tillsynsbehovet ska planeras över tre år genom återkommande tillsyn, vid behov. En bedömning ska göras av hur lång tid det ska ta att nå effekten av tillsynen. Det är även viktigt att ange vilka delar som inte prioriteras, se vidare under Nedprioriteringar.

I tabell 2 anges bedömt behov inom området behovsstyrd tillsyn. År 2022 är preliminära siffror som justeras inför nästa tillsynsplan.

Tabell 2. Bedömt behov för 2020-2022 gällande Behovsprioriterad tillsyn, anges i timmar.

Arbetsområde	Bedömt behov 2020	Bedömt behov 2021	Bedömt behov 2022
Miljöskydd	1 560	1 637	1 269
Hälsoskydd	507	370	233
Summa	2 001	2 007	1 612

5.2.2.1 Förorenade områden

Inom området miljöskydd finns bland annat förorenade områden som ett tillsynsområde. Här finns både pågående verksamheter och nedlagda verksamheter i Länsstyrelsens databas EBH-stödet.

Bygg & Miljö har under flertalet år arbetat med pågående verksamheter som kan orsaka föroreningar och riskklassat dem enligt Naturvårdsverkets metod för inventering av förorenade områden. Det återstår nu endast ett fåtal, som vi går igenom i samband med ordinarie tillsyn på verksamheten (så kallad Mifo 1). Nedlagda verksamheter har hittills inte riskklassats systematiskt. Länsstyrelsen Skåne ser dock ett behov av att vi även går igenom nedlagda verksamheter och riskklassar dem. Verksamheter som blivit riskklassade som 1 eller 2 behöver vi gå vidare med och se till att undersökningar eller liknande blir utfört (så kallad Mifo 2). I vissa fall kan de därefter få en annan riskklass.

I bilagan Handlingsplan förorenade områden i Hörby kommun, beskriver vi bakgrund och lägesbeskrivning, uppdelningen av antalet objekt inom olika riskklasser, hur tillsynsarbetet bedrivs samt prioriteringar och mål.

5.2.3. Händelsestyrd tillsyn – Beräkning av resursbehov

Här bedöms behovet av tillsyn utifrån verksamhetssystemet/tidsredovisning och tidigare erfarenheter. Bland annat ansökningar/anmälningar och klagomål ingår i den här kategorin. Resurser behöver finnas för denna typ av tillsyn, utan att det tar resurser från t ex den styrda tillsynen.

I tabell 4 anges bedömt behov inom området händelsestyrd tillsyn. År 2022 är preliminära siffror som justeras inför nästa tillsynsplan.

Tabell 4. Bedömt behov för 2020-2022 gällande Händelsestyrd tillsyn, anges i timmar.

Arbetsområde	Bedömt behov 2020	Bedömt behov 2021	Bedömt behov 2022
Miljöskydd, prövning och granskning	800	866	840
Miljöskydd, klagomål	210	236	236
Strandskydd	40	40	40
Hälsoskydd, prövning och granskning	54	54	54
Hälsoskydd, klagomål	274	274	274
Övrigt, Uppföljning efter tillsynsbesök (schablon)	300	288	278
Summa	1 734	1 758	1 722

5.2.4. Skattefinansierad tillsyn – Beräkning av resursbehov

Så mycket tillsyn som möjligt ska vara avgiftsfinansierad, när det inte är möjligt måste tillsynen skattefinansieras. Det kan omfatta arbete med sanktionsavgifter, åtalsanmälningar, ogrundade klagomål, remisser och uppföljningar.

I tabell 5 anges bedömt behov inom området skattefinansierad tillsyn. År 2022 är preliminära siffror som justeras inför nästa tillsynsplan.

Tabell 5. Bedömt behov för 2019-2021 gällande Skattefinansierad tillsyn, anges i timmar.

Arbetsområde	Bedömt behov 2020	Bedömt behov 2021	Bedömt behov 2022
Remisser	60	60	60
Överklaganden, Åtalsanmälningar, Sanktioner	145	145	145
Obefogade klagomål	270	270	270
Inventeringar	250	109	157*
Övrigt (Granskning detaljplaner, restid, referensmätningar mm)	278	278	278
	1 003	862	910

* Ökningen jämfört med 2021 avser inventering av fastigheter inom befintligt och eventuellt nytt vattenskyddsområde inför tillsyn.

5.2.5. Egen och gemensam tid samt Tillsynsrelaterat arbete – Beräkning av resursbehov

Möten, planering, kvalitetsarbete, kompetensutveckling, rådgivning mm är skattefinansierat, men räknas inte som tillsyn och ingår därför inte i SKRs modell för behovsutredning. Detta är arbete som vi behöver utföra för att tillsynen ska fungera, vi ska kunna utveckla verksamheten och ge rådgivning enligt tillsynsmyndighetens uppdrag.

I tabell 6 anges bedömt behov inom områdena Egen och gemensam tid samt Tillsynsrelaterat arbete. År 2022 är preliminära siffror som justeras inför nästa tillsynsplan.

Tabell 6. Bedömt behov för 2020-2022 inom arbetsområdet, anges i timmar.

Arbetsområde	Bedömt behov 2020	Bedömt behov 2021	Bedömt behov 2022
Egen och gemensam tid:			
Kompetensutveckling och friskvård	920	920	920
Externt och internt samarbete	318	278	278
API, tillsynsmöte, facklig tid, nätverksträffar, externa projekt mm	660	660	660
Verksamhetsplanering, uppföljning, internkontroll, medarbetarsamtal mm	660	660	660
Verksamhetsutveckling, kvalitetsarbete, hemsida mm	760	760	760
Tillsynsrelaterat arbete:			
Informationssökning, nyhetsbevakning, inläsning lagstiftning, vägledning mm	250	250	250
Rådgivning och service	440	440	440
Administration, registerhållning mm	2 077	2 127	2 077
Summa:	6 045	6 135	6 095

5.2.6. Sammanfattning

Behovsutredningen ger ett sammanlagt behov av 11 456 timmar för att tillsynen inom bygg- och miljönämndens tillsynsansvar, inom områdena miljö- och hälsoskydd, ska kunna utföras. Det ger 5,52 handläggartjänster. Att jämföras med budgeterade handläggartjänster 2020 på 5,5 (se även avsnitt 3. Personal).

6. Tillsynsplan 2020

Bygg- och miljönämndens tillsyn och kontroll, inom områdena miljö- och hälsoskydd, styrs av regler i miljöbalken, strålskyddslagen, lagen om handel med vissa receptfria läkemedel, alkohollagen, tobakslagen, lag om e-cigarett och påfyllningsbehållare samt lagen om foder och animaliska biprodukter

Kommunens del i tillsynen är en länk i det nationella tillsynsarbetet. Det operativa tillsynsansvaret är fördelat på fler än 300 regionala och lokala myndigheter. För den centrala tillsynsvägledningen ansvarar ett antal statliga myndigheter, bland annat Folkhälsomyndigheten, Naturvårdsverket, Socialstyrelsen och Jordbruksverket. Länsstyrelsen är regional tillsynsmyndighet och har ansvar för tillsynsvägledning åt kommunerna såväl som ett ansvar för att följa upp och utvärdera kommunernas tillsyn och kontroll.

Utöver den planerade tillsynen, utförs mycket så kallad händelsestyrd (oplanerad) tillsyn. Det handlar om anmälningar av värmepumpar, spridning av bekämpningsmedel eller anmälan av C-verksamheter, skollokaler med flera. Vidare hanteras klagomål, remisser, information och upplysningar till allmänhet, verksamheter mm.

I arbetet med tillsynsplan och behovsutredning har Bygg & Miljö processplanerat respektive tillsynsområde. En enkel planering har gjorts där moment/aktiviteter och tid för varje moment har planerats i en arbetsgrupp. I planeringen har även ett Gaant-schema upprättats för en ungefärlig planering av när under året respektive moment/aktiviteter ska utföras.

6.1. Prioriteringar

Den händelsestyrda tillsynen är ofta svår att beräkna och kan bli större än förväntat. Det kan innebära att viss planerad tillsyn inom området behovsprioriterad tillsyn inte hinns med. Därmed måste en prioritering göras inom den behovsprioriterade tillsynen över vad som absolut måste utföras och vilken tillsyn som kan prioriteras ner om så behövs.

Vid prioriteringen har en matris använts där branscherna delats in i kategorierna högt tillsynsbehov, normalt tillsynsbehov, lågt tillsynsbehov eller sporadiskt tillsynsbehov.

Vi använder oss av ett system med prioriteringar 1, 2 och 3 enligt följande:

- 1 = ska utföras
- 2 = bör utföras
- 3 = om tid finns

Prioritet 1 är den tillsyn som måste utföras, här kan ingen nedprioritering göras. När det gäller prioritet 2 bör den utföras, men om den händelsestyrda tillsynen blir större än beräknat är det inom denna kategori som nedprioriteringar kan göras. Prioritet 3 är den tillsyn som utförs endast om tillsynen inom både prioritet 1 och 2 utförts samt om händelsestyrd tillsyn blir mindre än beräknat.

I tabellerna nedan anges vilken prioritering respektive område har. Det är endast den tillsyn där det finns ett behov, enligt behovsutredning av tillsyn under 2021, som finns med i tabellerna. Tillsynsområden med längre besöksintervall och som därmed inte har behov av tillsyn under 2021 är alltså inte med. Det handlar t ex om offentliga lokaler, vindkraftverk (endast årsrapporter), ej anmälningspliktiga hygienlokaler.

6.2. Miljöskydd Lantbruk

Miljötillsyn av lantbruk innebär bland annat kontroll av hantering och förvaring av kemiska bekämpningsmedel, avfall, cisterner, växtnäring, vinterbevuxen mark och gödselhantering. Syftet med tillsynen är att minska övergödning, utsläppen av föroreningar till mark, vatten och luft från dessa verksamheter, samt att hanteringen av kemikalier och farligt avfall ska ske på ett godtagbart sätt. Vad som kontrolleras varierar beroende på vilken verksamhet som bedrivs. Tillsyn görs på stora och små djurgårdar, gårdar med bara växtodling samt hästgårdar. Tillsynen på hästgårdarna fokuserar mer på gödselhantering på gården och i hagarna och görs mer sällan. Gårdar med bara växtodling har oftast mer användning av bekämpningsmedel varför mer fokus läggs på det medan djurgårdarna omfattas av alla tillsynspunkter.

Inom tillsynsområdet ingår ämnesområdena jordbruk, slam, växthus och bekämpningsmedel.

Tabell 7. Planerad tillsyn inom arbetsområdet lantbruk under 2019.

Tillsynsområde	Tillsyn 2021 (tim)	Jmf Behov 2021 (tim)	Planerad i projekt/process	Kategori	Prioritering
Djurhållning C-anläggning	54	54	x	Styrd tillsyn	1
Djurhållning 31-100 de	42	42		Behovsprioriterad tillsyn	1
Djurhållning 10-30 de	28	28		Behovsprioriterad tillsyn	1
Djurhållning <10 de (inkl. hästgårdar)	183	183		Behovsprioriterad tillsyn	1
Växtodling >25 ha	100	100		Behovsprioriterad tillsyn	1
Inventering lantbruk med oklar verksamhet	64*	64		Skattefinansierad tillsyn	2

*Inventeringen utförs av extrapersonal och ingår därmed inte i ordinarie resurser. En stor del av tiden har utförts under slutet av 2020.

6.2.1 Projekt/Processer under 2021

Inga projekt är planerade för året.

6.3. Miljöskydd - Verksamheter, Avfall, Kemikalier och Avlopp

Miljötillsyn sker på industrier och andra miljöfarliga verksamheter inom kommunen. Syftet med tillsynen är att minska utsläppen av föroreningar till mark, vatten och luft från dessa verksamheter, samt att hanteringen av kemikalier och farligt avfall ska ske på ett godtagbart sätt. I samband med inspektioner på verksamheterna sker även genomgång av utrustning för rening, egenkontroll liksom eventuell störning till omgivningen i form av buller, lukt och damm m.m. I miljöbalken regleras vilka verksamheter som är tillstånds- respektive anmälningspliktiga.

Bilskrotar, deponier, kemtvättar och bensinstationer är exempel på anläggningar där föroreningar i mark ofta förekommer. Många ämnen är långlivade och kan ge negativa konsekvenser för människor samt växt- och djurliv. Vid tillsynen kontrolleras att undersökningar och saneringar från nedlagda verksamheter utförs på rätt sätt.

All verksamhet inom miljötillsynen kan inte planeras. Inom vissa ämnesområden styrs den dagliga verksamheten i hög grad av antalet inkommande ärenden. Inom andra ämnesområden kan tillsynen bedrivas mer planerat. Ämnesområden med många inkommande ärenden är enskilda avlopp, värmepumpar, och köldmedier. Bygg- och miljönämnden är även remissinstans för bland annat detaljplaner och bygglovsärenden.

Tabell 8. Ämnesområden inom arbetsområdet miljöskydd – verksamheter, avfall, kemikalier och avlopp.

Miljöfarlig verksamhet	Förorening mark/byggnader
Fordonsbranschen	Förorenade områden
Byggbranschen	Förorenade byggnader
Verkstadsindustri	Deponier
Avloppsreningsverk	Återvinningscentraler
Enskilda avlopp	Avfall
Värmepump	PCB
Täkter	Mellanlagring
Tvätterier	Olje- & kemikalieolyckor
Motor- och skjutbanor	Kemisk verksamhet
Energiproduktion/Vindkraft	
Tandläkare	Försäljning
Medicinteknisk industri	Kemiska produkter
Cisterner	Kemikalier i varor
	Impregnerat trä
	PET-flaskor och burkar

Tabell 9. Planerad tillsyn 2020 inom arbetsområdet miljöskydd – verksamheter, avfall, kemikalier och avlopp.

Tillsynsområde	Tidsåtgång 2020 (tim)	Jmf behov 2020 (tim)	Planerad i projekt/process	Kategori	Prioritering
C-anläggningar inom industri, fordonstvätt, avlopp mm	200	200	x	Styrd tillsyn	1
Granskning årsrapporter (inkl. köldmedia)	200	200		Styrd tillsyn	1
Fordonsbranschen	42	42		Behovsprioriterad tillsyn	1
Övriga U-anläggningar	28	28		Behovsprioriterad tillsyn	1
Avloppsanläggningar 25-100 pe	8	8		Behovsprioriterad tillsyn	1
Avloppsanläggningar 100-200 pe	30	30		Behovsprioriterad tillsyn	1
Avloppsanläggningar under 25 pe	630	630		Behovsprioriterad tillsyn	1
Dagvattenanläggningar	14	14		Behovsprioriterad tillsyn	1
Försäljning kemikalier, tillståndspliktiga produkter	6	6		Behovsprioriterad tillsyn	1
Förorenad mark (Pågående verksamheter, MIFO 1)	27	27	x	Behovsprioriterad tillsyn	1
Förorenad mark (Nedlagda verksamheter, MIFO 1)	35	35	x	Behovsprioriterad tillsyn	2
Förorenad mark (Riskklass 2, MIFO 2)	10	10	x	Behovsprioriterad tillsyn	1
Nedlagda kommunala deponier	12	12		Behovsprioriterad tillsyn	1
Försäljning burkar och PET-flaskor	10	10		Behovsprioriterad tillsyn	1
Avfallshantering livsmedel (lag om foder och ABP)	21	21		Behovsprioriterad tillsyn	2
Uppföljning av renhållningstillstånd	54	54		Behovsprioriterad tillsyn	3
Inventering och uppföljning bergvärmestillstånd	90	90		Skattefinansierad tillsyn	3
Uppföljning tillstånd bekämpningsmedel	64	64		Behovsprioriterad tillsyn	1
Skrotupplag/nedskräpning	50	50		Behovsprioriterad tillsyn	2
Naturreservat	10	10		Behovsprioriterad tillsyn	1
Strandskydd	0*	50		Behovsprioriterad tillsyn	3
Inventering befintliga grundvattenborrhör	100	100		Skattefinansierad tillsyn	2

*Förebyggande tillsyn avses här. Ansökan om dispenser är inte med här då det är kommunstyrelsens ansvarsområde.

6.3.1. Tillsyn på verksamheter som behandlar, samlar in eller transporterar avfall

Enligt miljötillsynsförordning (2011:13) 10 a § ska det finnas ett tillsynsprogram för de verksamheter som behandlar avfall eller samlar in, transporterar, förmedlar eller handlar med avfall samt även verksamheter där farligt avfall uppkommer i den yrkesmässiga verksamheten. I tillsynsprogrammet ska myndigheten ange hur ofta tillsynsbesök ska genomföras.

Vi utför tillsyn på alla verksamheter i vårt register med olika tillsynsintervall beroende på typ av verksamhet. De verksamheter som behandlar, samlar in, förmedlar eller handlar med avfall är C-verksamheter. Vi besöker dem med 3-års intervall och de lämnar även en årsrapport varje år. I registret över alla verksamheter finns det angivet vilka som utför ovanstående och som vi därmed ska kontrollera särskilt enligt miljötillsynsförordning (2011:13) 10 c §.

6.3.2. Projekt/Processer under 2020

Vi har planerat **tillsynen på C-verksamheter 2021** som ett projekt. I projektet ingår att utföra löpande tillsyn på C-verksamheter, med fokus på avfall. Tillsynen behöver även innefatta andra områden, som t ex energi och uppföljning av brister från föregående tillsyn. Efter beslut om tillsynsplanen kommer vi att ta fram en projektplan med tillhörande Gaant-schema för processen.

Under 2021 driver Miljösamverkan Skåne bland annat projekten Handläggning i praktiken av förorenade massor och Kontroll av animaliska biprodukter. Handläggare från Bygg & Miljö kommer att delta i de arbetsgrupperna.

Under åren 2020-2021 pågår ett nationellt projekt för att ta fram en nationell strategi för miljöbalkstillsynen. Projektet består av sju arbetsgrupper inom olika tillsynsområden. Handläggare från Bygg & Miljö deltar i arbetsgruppen Förorenade områden. Under 2021 kommer projektet att ta 72 timmar i anspråk.

6.4. Hälsoskydd

Tillsynen inom hälsoskyddsområdet grundar sig på att människors hälsa inte ska påverkas negativt. Hälsoskyddstillsynen omfattar ett brett arbetsområde som rör allt från inomhusmiljön, som t.ex. buller, fukt, lukt, radon och mögel, till badvattenkvalitet, hygieniska lokaler och hållande av djur inom detaljplanlagt område.

Kemikalie- och avfallsfrågor hanteras också vid tillsyn på de verksamheter som hamnar inom hälsoskyddsområdet. I arbetsuppgifterna ingår förutom tillsyn även granskning av bygglovsärenden och detaljplaner samt remisser. Hälsoskyddsarbetet är till stora delar händelsestyrt. Inkommande ärenden i form av anmälningar, ansökningar, remisser och klagomål tar en stor del av handläggarnas tid i anspråk. Ambitionen är att ge stöd och information så långt som möjligt i enlighet med gällande lagstiftning och tillgängliga resurser.

Inom området hälsoskydd finns även tillsynen enligt Tobakslagen, Alkohollagen, Lagen om försäljning av vissa receptfria läkemedel i detaljhandel och Lagen om e-cigarett och påfyllningsbehållare samt Strålskyddslagen.

Tabell 10. Ämnesområden inom arbetsområdet hälsoskydd.

Bostäder	Offentliga lokaler	Hygienlokaler	Strålning	Försäljning
Inomhusmiljö	Förskolor	Tatuerare	Radon	Tobak
Information/ utbildning	Grundskolor	Akupunktur	Elektromagnetisk strålning	Folköl
Egenkontroll	Gymnasieskolor	Massörer	Solarier	Receptfria läkemedel
	Hotell	Frisörer		E-cigg
	Idrottsanläggningar	Fotvård		Kosmetiska och hygieniska produkter
	Nöjeslokaler	Hudvård		
	Fritidsverksamhet	Håltagning		
	Vårdlokaler			
	Strand/bassängbad			
	Tobakstillsyn			

Tabell 11. Planerad tillsyn 2020 inom arbetsområdet hälsoskydd.

Löpande tillsyn	Tidsåtgång 2020 (tim)	Jmf behov 2020 (tim)	Planerad i projekt/process	Kategori	Prioritering
Bassängbad (offentliga)	12	12		Styrd tillsyn	1
Solarium	4	4		Styrd tillsyn	1
Anm.pliktiga hygienlokaler	96	96		Styrd tillsyn	1
Strandbad	6	6		Behovsprioriterad tillsyn	1
Skolor	72	72	x	Styrd tillsyn	1
Försäljningsställen tobak (tobakslagen)	30	30	x	Styrd tillsyn	1
Försäljningsställen folköl (alkohollagen)	13	13		Styrd tillsyn	1
Försäljningsställen receptfria läkemedel (lag om försäljn. receptfria läkemedel)	10	10		Styrd tillsyn	1
Försäljningsställen e-cigg	3	3		Styrd tillsyn	1
Rökfria miljöer	27	157*		Behovsprioriterad tillsyn	1 (27 tim) 3 (130 tim)
Vårdboenden (HVB-hem)	90	90	x	Behovsprioriterad tillsyn	1
Tillfälliga boenden (B&B, hotell, vandrarhem)	35	35	x	Behovsprioriterad tillsyn	1
Flerbostadshus	70	70	x	Behovsprioriterad tillsyn	1
Uppföljning tillstånd djur inom detaljplan	6	6		Behovsprioriterad tillsyn	2

*Tillsyn utförs på skolor och restauranger i samband med ordinarie tillsyn. I övrigt utförs det som en prio 3.

6.4.1. Projekt under 2020

Under året har vi planerat för tillsyn i projektform inom tre områden.

I tillsynen på skolor 2021 ingår att utföra löpande tillsyn på skolor, med fokus på buller. Tillsynen behöver även innefatta andra områden som t ex avfall, som är ett tema för all tillsyn 2021, och uppföljning av brister från föregående tillsyn. Efter beslut om tillsynsplanen kommer vi att ta fram en projektplan med tillhörande Gaant-schema för processen.

I tillsynen på försäljningsställen för tobak 2021. I projektet ingår att utföra kontrollköp på samtliga försäljningsställen. Efter beslut om tillsynsplanen kommer vi att ta fram en projektplan med tillhörande Gaant-schema för processen.

Tillsynen på anmälningsskyddade hygienlokaler 2021 har vi också planerat som ett projekt. I projektet ingår att utföra löpande tillsyn på hygienlokalerna, med fokus på märkning av produkter de har till försäljning. Tillsynen behöver även innefatta avfall, som är ett tema för all tillsyn 2021, och kontroll av hygienrutinerna. På tatuering kontrollerar vi även innehåll i färger. Efter beslut om tillsynsplanen kommer vi att ta fram en projektplan med tillhörande Gaant-schema för processen. Vi kommer även att göra tillsyn på en av Sjöbos tatueringare.

7. Miljömål i tillsynen

Bygg- och miljönämnden ska i tillsynen verka för att de av riksdagen antagna nationella miljömålen uppnås senast år 2025. Nedan listas de miljömål som har koppling till bygg- och miljönämndens tillsynsområden. Mer att läsa om de nationella miljömålens innehåll och mål finns på www.miljomal.se.

Tabell 15. Miljömål med koppling till bygg- och miljönämndens tillsynsområden

Nationellt miljömål	Exempel på tillsynsområde
Begränsad klimatpåverkan	Energieffektivisering, Köldmedia
Frisk luft	Fastbränsleledning
Giftfri miljö	Avfall, Förorenad mark, Köldmedia, Kemikalier
Skyddande ozonskikt	Köldmedia
Säker strålmiljö	Radon
Ingen övergödning	Enskilda avlopp, Lantbruk
Levande sjöar och vattendrag	Enskilda avlopp, Lantbruk
God bebyggd miljö	Avfall, Enskilda avlopp, Radon, Boendemiljö

17 globala mål finns framtagna inom det så kallade Agenda 2030. Målen gäller hela världens länder för att nå en hållbar utveckling. Nedan listas några mål med delmål som har koppling till bygg- och miljönämndens tillsynsområden:

Tabell 16. Globala mål med koppling till bygg- och miljönämndens tillsynsområden.

Globalt mål	Delmål
Mål 6 – Rent vatten och sanitet för alla	6.1 Säkert dricksvatten för alla
	6.3 Förbättra vattenkvalitet och avloppsrening samt öka återanvändning
Mål 7 – Hållbar energi för alla	7.3 Fördubbla ökningen av energieffektivitet
Mål 11 – Hållbara städer och samhällen	11.6 Minska städernas miljöpåverkan
Mål 12 – Hållbar produktion och konsumtion	12.4 Ansvarsfull hantering av kemikalier och avfall

8. Åtgärder för att uppfylla miljö kvalitetsnormerna (MKN) enligt vattendirektivet

I Åtgärdsprogram 2016-2021 för Södra Östersjöns vattendistrikt respektive Västerhavets vattendistrikt finns 8 åtgärder som ligger på kommunerna. Här listas de åtgärder som är relevanta för bygg- och miljönämnden:

Åtgärd	Tillsyn för uppfyllande av MKN
<p>1. Kommunerna ska bedriva tillsyn enligt miljöbalken inom sina verksamhetsområden, avseende verksamheter som påverkar vattenförekomster i sådan omfattning att miljö kvalitetsnormerna för vatten inte följs, eller riskerar att inte följas. Åtgärden ska medföra att det för sådana verksamheter ställs krav på åtgärder som bidrar till att miljö kvalitetsnormerna för vatten kan följas.</p>	<p>Lantbruk, Industrier (med utsläpp till vatten), Verkstäder (med utsläpp till vatten), Fordonstvättar, Dagvatten, Avlopp</p>
<p>2. Kommunerna ska bedriva tillsyn så att</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Utsläppen av kväve och fosfor från jordbruk och hästhållning minskas sam att b. Tillförseln av växtskyddsmedel minskar, <p>till vattenförekomster där det finns en risk för att miljö kvalitetsnormerna för vatten inte kan följas på grund av sådan påverkan. Åtgärden ska medföra att det för berörda verksamheter ställs krav på åtgärder som bidrar till att miljö kvalitetsnormerna för vatten kan följas.</p>	<p>Lantbruk</p>
<p>3. Kommuner ska prioritera och genomföra sin tillsyn så att de ställer de krav som behövs för att utsläppen av näringsämnen och prioriterade och särskilda förorenande ämnen från</p> <ol style="list-style-type: none"> a. avloppsledningsnät och b. avloppsreningsverk <p>minskar till vattenförekomster där det finns risk för att miljö kvalitetsnormerna för vatten inte kan följas på grund av sådan påverkan.</p>	<p>Kommunala avloppsreningsverk Gemensamhetsanläggningar avlopp</p>
<p>4. Kommunerna ska säkerställa minskade utsläpp från enskilda avlopp, genom:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. att ställa krav på begränsade utsläpp av fosfor och kväve där det behövs för att miljö kvalitetsnormerna för 	<p>Små avlopp</p>

<p>vatten ska kunna följas, b. att prioritera tillsynen av enskilda avlopp för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas.</p>	
<p>5. Kommunerna ska säkerställa ett långsiktigt skydd för den nuvarande och framtida dricksvattenförsörjningen. Kommunerna behöver särskilt c. Bedriva systematisk och regelbunden tillsyn över vattenskyddsområden</p>	Vattenskyddsområden

9. Nedprioriteringar och Tillsynsskuld 2021

Här listas de tillsynsområden som i planeringen fått prioritet 3 och därmed inte kommer att kunna utföras förrän tillsynen inom prioritet 1 och 2 är utförd och, om den händelsestyrda tillsynen blir mindre än beräknat.

Nedprioriteringar har gjorts för att det inte finns tillräckligt med personalresurser enligt behovsutredningen. Verksamhetsområden som kräver mycket personalresurser för en effektiv tillsyn har prioriterats ned eller att det helt enkelt finns annan behovsprioriterad tillsyn som är mer angelägen att utföra. Delar av denna tillsyn planerar vi att utföra i samverkan med grannkommunerna för att få en mer effektiv tillsyn, då fler objekt kan leda till att minskade resurser krävs per objekt.

I och med att viss tillsyn prioriteras ned uppstår en tillsynsskuld inom vissa områden. Tillsynsskulden följer med kommande år till dess att tillsynen är utförd.

Uppföljning av tillstånd inom renhållning

Beräknad tid: 54 timmar

Motiv till nedprioritering:

Tillsynen tar mycket tid i anspråk som inte kan motiveras i förhållande till miljönyttan.

Konsekvens:

Dispens för slamspridning innebär att slam från trekammarbrunn kan spridas på åkermark. I det fall tillräcklig mark inte finns eller slammet sprids på felaktigt sätt kan det innebära en risk för miljön eller olägenhet för omkringboende. Det sistnämnda kan dock fångas upp i händelsestyrd tillsyn genom klagomål. Kompostering på felaktigt sätt kan innebära olägenhet för grannfastighet. Troligen fångas även dessa upp i händelsestyrd tillsyn genom klagomål. Övriga tillstånd gällande t ex gemensam sophämtning, uppehåll i sophämtning får inte anses innebära sådan risk för miljön så att tillsynen behöver prioriteras upp.

Rökfria miljöer (förutom skolor några restauranger)

Beräknad tid: 130 timmar

Motiv till nedprioritering:

Tillsynen kräver mycket tid i anspråk, vilket innebär att annan tillsyn skulle få nedprioriteras. Skolor och restauranger prioriteras eftersom det är objekt som besöks ändå för planerad tillsyn. Skolor anses dessutom som prioriterat då ungdomar tillbringar en stor del av sin tid där. Tillsyn kommer att utföras på skolorna vid ordinarie tillsyn 2021.

Konsekvens:

Övriga miljöer som enligt lagen ska vara rökfria (t ex busshållplatser, offentliga lokaler) ges ingen tillsynstid och besökare riskerar därmed att utsättas för tobaksrök.

Uppföljning av bergvärmestillstånd

Beräknad tid: 90 timmar

Motiv till nedprioritering:

Tillsynen tar mycket tid i anspråk som inte kan motiveras i förhållande till miljönyttan.

Konsekvens:

Bergvärmeanläggningar som fått tillstånd och har anlagts kan bedrivas utan överensstämmelse med tillstånden då det inte kontrolleras. Borrhålen kan också finnas kvar utan att anläggningen används och det har inte kontrollerats att hålen tätats för att inte riskera läckage av föroreningar till grundvattnet.

Strandskydd, förebyggande tillsyn

Beräknad tid: 50 timmar

Motiv till nedprioritering:

Tillsynen tar mycket tid i anspråk som inte kan motiveras i förhållande till sitt syfte.

Konsekvens:

Byggnationer inom strandskyddat område upptäcks inte, vilket i sin tur innebär att det finns områden som inte är tillgängliga för allmänheten så som är syftet med strandskyddet.

10. Uppföljning och Utvärdering av tillsynen

Process- och projektinriktad tillsyn ska följas upp löpande under året, samt när arbetsområden avslutas. Vi utvärderar resultatet av tillsynen och om vi uppnådde önskad effekt. Vi tittar även på om kontrollmetoden behöver revideras eller ändras. Under 2021 kommer vi att ta fram en rutin och metod för att utföra uppföljning och utvärdering av tillsynen.